

Deze pagina is overgezet naar een nieuw softwaresysteem en kan in de laatste versie tijdelijk worden bekeken en verder worden bewerkt op:

<https://christipedia.miraheze.org/wiki/Dan>

Dan is in de Bijbel de naam van:

1. een zoon van Jacob bij Rachels dienstmaagd Bilha;
2. de stam afkomstig van Dan, de zoon van Jakob;
3. een stad aan de noordelijkste grenzen van het land Israël.

De **naam** Dan komt 71x in het Oude Testament voor en betekent "rechter". Want Rachel zei: "God heeft mij recht gedaan en mij een zoon gegeven", Gen. 30: 6, van het werkwoord *Dôn* of *Dûn*, 'rechten, rechtspreken, rechtdoen'.

Inhoud van deze pagina:

Persoon en stam van Dan	2
De stad Dan	4
Bronnen	4
Voetnoot	4

Persoon en stam van Dan

Dan was de vijfde zoon van Jakob en de eerste zoon van [Bilha](#), Rachels slavin en Jacobs bijvrouw (Gen. 30: 5, 6), en hoofd van de stam van die naam.

Aan het eind van zijn leven sprak vader Jacob de volgende woorden over zijn zoon Dan:

Ge 49:16 Dan zal over zijn volk rechtspreken, als een van de stammen van Israël.

Ge 49:17 Dan zal een slang zijn op de weg, een adder op het pad, die in de hielen van het paard bijt, zodat zijn berijder achterovervalt.

(HSV)

Dan, hoewel de zoon van een dienstmaagd, zal, overeenkomstig zijn naam “rechter” of “richten” zijn volk richten, even goed als een van de stammen van Israël. Als zoon van een dienstmaagd was hij minder geacht dan de zonen van de vrije mensen. Maar omdat ook hij een zoon van Jakob was, daarom zou ook uit Dan voortkomen, wie aan het hoofd van Israël zou staan. En uit Dan kwam de richter Simson voort, die door kracht en slimheid uitmuntte.

Ge 49:17 Dan zal een slang zijn op de weg, een adder op het pad, die in de hielen van het paard bijt, zodat zijn berijder achterovervalt.

(HSV)

Dan zal zich van list bedienen. De zoon van de dienstmaagd bevond zich in een eigenaardige positie. Enigszins minder geacht dan de andere zonen uit Lea of Rachel, en zelf misschien laag neerziende op de dienstbaren in zijn vaderhuis, was zijn toestand zulk een, die hem er toe aanzette, de voorzichtigheid van de slangen te betrachten. Daarom wordt list met een slang vergeleken, die door slimheid of list moet winnen, wat hij door kracht niet verkrijgen kan. Deze karaktertrek was ook Dan eigen.

Na deze woordt volgt vers 18:

Ge 49:18 Op Uw zaligheid wacht ik, HEERE! (HSV)

Niet zozeer met eigen toestand staat deze uitroep in verband, waarom dan niet uitgesproken aan het begin of aan het einde van deze toespraak, maar met de geschiedenis van Dan in het bijzonder en van Israël in het algemeen. Ook de mening, dat Jakob met deze woorden een weinig zich heeft willen sterken, voor de volgende zegeningen, is te verwerpen.

Of Judas Iskarioth uit de stam van Dan is geweest, kan niet met volkomen zekerheid bevestigd worden. Wel is het opmerkelijk, dat onder de 144000 verzegelden in het boek van de Openbaringen, de stam van Dan niet gemeld wordt, maar volgens Hendrik van Griethuysen Antz. [\[1\]](#) hierom niet, omdat de stam van Dan later met die van Juda is samengesmolten.

De naar Dan genoemde stam lag tussen Efraïm, Benjamin, Juda en de Middellandse zee, met de beroemde haven Jaffo of Joppe.

Kaart^[2]: ligging van het grondgebied van de stam Dan

Daar de Daniëten de vijanden, die nog in hun stamgebied woonden, niet verdrijven konden, de Filistijnen namelijk en de Amorieten, en hun grondgebied hun te eng was, trokken eindelijk zeshonderd van hen door Efraïm naar het noordelijk gedeelte van het land, namen plotseling de stad Laïs of Lesem in, doodden de niets kwaads vermoedende inwoners, en gaven aan de stad, na haar herbouw, de naam van Dan. Over deze stad, zie de volgende paragraaf.

Later vindt men van deze stam weinig gewag meer gemaakt, daar hij wellicht onder de anderen langzamerhand is versmolten.

De stad Dan

De naam ‘Dan’ kan in de Bijbel ook verwijzen naar de stad Dan aan de noordelijke grenzen van Israël. Zij werd voorheen Laïs genoemd; doch daar deze stad door Daniëten verwoest werd, gaven zij de door hen herbouwde stad de naam Dan, Richt. 18: 29; zij heette ook Lesem, Joz. 19: 47, Richt. 18: 29. Deze stad Dan is ook onder de naam van Dan-jaän bekend.

Zij lag aan de voet van de Antilibanon of grote Hermon, bij een der bronnen van de Jordaan in Naftali.

De uitdrukking van “Dan tot Berseba” geeft de richting van het noorden naar het zuiden te kennen, gelijk “van Berseba tot Dan” de omgekeerde. Daar Dan de noordelijke, en Bethel de zuidelijke grensplaats van zijn rijk was, deed Jerobeam I op beide plaatsen de kalverendienst plaats hebben.

Bronnen

P.J. Gouda Quint, *Woordenboek des Bijbels, inzonderheid ten gebruike bij de Statenvertaling*. Haarlem: De erven F. Bohn, 1866. Tekst van het lemma 'Dan' is op 8 juli 2014 verwerkt.

Karl August Dächsel; F P L C van Lingen; H van Griethuijsen, Antz. et al, *Bijbel, of De geheele Heilige Schrift, bevattende al de kanonieke boeken van het Oude en Nieuwe Testament (volgens de Staten-overzetting) : met in den tekst ingelaschte verklaringen en aanmerkingen van de beroemdste godgeleerden uit alle tijden* (Kampen: Bos, 1893-1901), commentaar op Gen. 49:16-18. Tekst hiervan is verwerkt op 8 juli 2014.

S.J. van Ronkel, *Woordenboek der eigennamen, naar hunne eerste spelling en oorspronkelijke uitspraak met eene korte beschrijving de personen, landen en plaatsen, in het Oude Testament voorkomende, en voor het grootste gedeelte ook etymologisch behandeld*. (Groningen: M. Smit, 1835) s.v. Dan. Hieruit is op 8 juli 2013 tekst genomen en verwerkt. Van Ronkel was destijds hoofdonderwijzer aan een Joodse school en beëdigd vertaler.

Voetnoot

[1. ?](#) Karl August Dächsel; F P L C van Lingen; H van Griethuijsen, Antz. et al, *Bijbel, of De geheele Heilige Schrift, bevattende al de kanonieke boeken van het Oude en Nieuwe Testament (volgens de Staten-overzetting) : met in den tekst ingelaschte verklaringen en aanmerkingen van de beroemdste godgeleerden uit alle tijden* (Kampen: Bos, 1893-1901), commentaar op Gen. 49:18.

[2. ?](#) Kaart ontleend van Zaine Ridling (red.), *Bible Atlas*. Access Foundation. De gebruiksvergunning is: attribution, non-commercial.